

Jekabaara

Jamana

Cikcia cisman n'a musoman kunnafoniseben

Faamuya

Yiriwaton

AN K'AN KA KOORI LADON KOJUMAN, O B'AN NAFA

Kalo laadilikan

Setanburukalo ye kaloba ye Mali jamana ni Jekabaara kunnafoni-seben bolo ka da kunba saba kan:
Folo: Setanburukalo (tile 22), 1960 san, Mali y'a ka yéremahorónya ta;
Filanan: Setanburukalo (tile 22), 1965 san, Balikukalan togoladonba sigira sen kan dijné kono;
Sabanan: Setanburukalo (tile 22), 1991 san, Jekabaara laboli jekulukuntigi folo Abdulayi Bari faatura.

An k'an jija ka nin waatiba saba bëë k'an ka dijnénatige ntulomaw ye.
N'o kéra an bë k'an yéremá sabujumanw ye, ka masorë do wérew bë anw k'u ka taamaseere jumanw ye.

Tumani Yalam Sidibe

Dakunw

Le 2 : Baara nafa

Le 3 : MAKOCI ka welekan ka nesinkooricikelaw makori numan soroli hukumu kono ninan

Le 5 : - Fen numannin bia yére feere

Le 8 : Poyi : Arajo-Mali

Le 9 : "ONFES" "ADAC" ni "CFDM" y'u bolo di jogon ma an furumusown'anka sinnesigiyéogo la

Le 11 : Bala soroogo

Le 12 : Jekabaara kalanbagà do ka jalakiliseben

"Daniya numan ni Kumamugu in si tè jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

Baara nafa

Ladilikanw bë latiime cikela sinidonbagaw fë haali;

Fosi manjuguadamenka danbe ma ka temen baara kolon kan. Baara kolon were dun te yen baara nafantan ko. Ka si baara la ani ka tile a la fu falaki gansan kunna. K'i yere lajeni gansan ka soro kulusi kolon labari wari te soro a la, sanko dahirime. Ala k'an bee kisi o baara suguya keli ma. Nka, n'an ye fileli ke ji jemajolen na, an b'a ye ko baara kolon ni baara sebe bee ye kelen ye, nk'u kecogo doron de b'u bo nogon na. Ka foroba bin, ka dese a koro, k'a konofenw ke binw jatigiw ye ani tinenifew basigiyoro. O nogon baara lankolon te. Nka, n'i ser'a koro dun, e yere be wasa awa i siginogonw n'i buranw an'i teriw bë kule n'itogoduman ye. O b'a jira ko belebeleko te, dogomanninko fana te, nka fanga danma de fora. Awa, ka se foro koro, o t'a senefenw bila-dugu-ro gansan ye ani k'u korosen. Ka se foro koro, o y'i seli de ye foro baara bee lajelen koro: Fero laben; danni; furakeliw; korosenni; suman kanni walima koori boli; donini; lamaracogo numan. N'an ye misali ta kerkenkennenya la koori kan, an b'a ye k'o ye senefen ye cikela ka bonogola telin sababu be min na,

nka n'a be ladoncogo numan fe kosebe. Ale tijenifew ka ca haali: nkobonninw ni ntumuninw b'o la; manabore kunkurunw ma ni a ma, awa hali a yere furabulu jalenwni nogo werew b'a kalite tijé. Ale be boli joona fe kosebe. N'okera a tigibe a nafa soro kosebe ka d'a kan a ka girin o waati la awa a kalite ka ni kosebe. Kun fosi t'a la an k'an ka koori kuru cilen to foro kono. O b'a to koori ji bee be ja, k'a fegenya. Ob'a to naman-namanw be da koori la k'a jete. Ob'a to kooriden be bin k'a nogo. Nka, hali n'a danna koori fegenyali danma ma, o be koori boli joona kekun bo an bolo, ka masoro an be koori sena a wari soro de nofe. O wari o dun te soro girinya ko. Koorisene ka di a kebaga numan de bolo de. Nonté a te hali seegi kolon konofen bo a kebaga jugu bolo. Fen min dun ye koorisene kecogo numan ye, MAKOCI ka lasigidenwni «OHVN» lasigidenw be k'o jefo cikela ye fan bee fe. A dun ka kan cikela kelen-kelen bee k'u ka ladilikanw matarafa, n'an t'a fe an ka ke baaraba lankolon kebagaw ye. Ka samije bee ke baaraba la foro kono, ka soro k'i ta ke dahirimejini ye fadenw ka bulonda la

tilema fe. O man kan. O ma ni. Ladon konuman de be koori ke «sanu-jé» ye.

Nin ladilikanw ka kan ka latopoto koorisenenaw fe ka da kun belebele saba kan:

Kun folo: Fen o fen niadamaden b'a ke, a ka kan k'a ke ka ne walasa a be togo ni jamu soro a la. Nanaya te maa si kelen danbe ye awa nana-danmadugu te yen. Keko de ye foko ye.

Kun filanan: Maa, ibe k'o kokedejne kono, i b'a ke nafa de kanma. N'a t'i nafa kekun were t'a la ka masoro dijne bilama konosigi ka gelan baara nafantan keli ma.

Kun sabanan: Koori mana ladon ka ne, ab'a tiginafa, ka sigida nafa anika jamana nafa. O be dijenatige kun bo an kelen-kelen bee bolo.

Tulo kunnandi de be ladilikan men. Dusu kunnandi de be do hakilinan ke k'a ta dafa walasa ka soro ba kunnandi ke.

Tumani Yalam Sidibe

Setanburukalo tile 8

ye balikukan
tögöladonba ye.

Aw dun ye mun ke
a ka jescor la aw ka
sigida n'aw ka dugu
kono ?

JEKABAARA SEBENNEKULU

Laboli kuntigi

Salif Berte

Sebennekulukuntigi

Tumani Yalam Sidibe

Sebennekulu mogow

Tumani Yalam Sidibe, Salif Berte

Bakari Sangare

Sebenyoro orodinateri la

Jamana gafe sebenyoro

Baarakejogonw

MAKOCL, "OCED", "SNV"

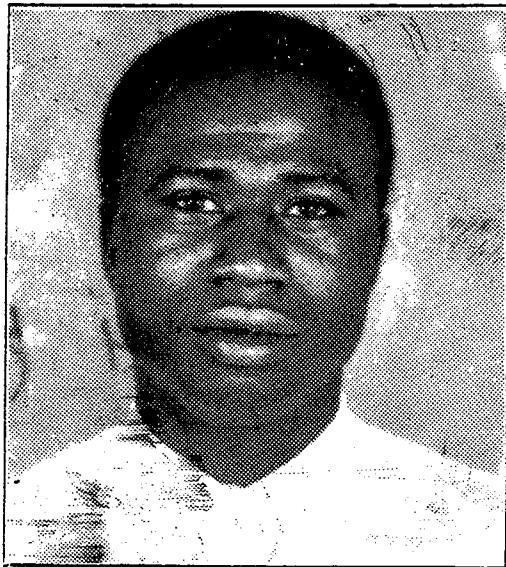
Jensenyoro

MAKOCL, "ODIK", OTIWALE, "ODIMO"

Labugunyoro : Kibaru

Conagogonko hake : 11 000

MAKOCI ka welekan k'a nesin koɔricikɛlaw ma koɔri juman soroli hukumu kono ninan

Yusuf Jimé Sidibe

Bamananw ko:

- fen mana caya, a juman be dögoya
- fen juman b'a yere feere.

Folo, Mali koɔri tun be jini a ne koson. Nka, san damado nin kono, a mankutu dögoyara, bawo a tun ka ni cogo min na folo, a te ten sisan. On'a ta o ta, an b'an jeniyoro finna.

Jinan sorojateme baara damine w y'a jira ko koɔri sorota bena caya. K'a bena surunya toni ba 340 na. O la sa, f'an k'an jija an ka ninan koɔriw ke koɔri juman ye.

Koɔri tijeni be bo mun na? A be bo sababu caman na, i n'a fo:

- Kene seneta ka kene n'i ka baarakelaw ka baarakefanga ye;
- Kene seneten ladonni;
- Koɔri furakeli cogo;
- Koɔri bocogo;
- Koɔri lamarayorow, kabini foro kono, ka temen so konona fe, fo kana se koɔri feere sugu la.

An da bena se nin sababu bee ma, kelen-kelen cogo min u be koɔri tijen, ani cikela ka kan ka wale minnu ke walasa koɔri sorota ka ke koɔri juman

ye.

Cikela ka kene seneta

Cikela ka kene seneta ka kan ka bena ka baarakelawka baarakefanga ma, bawo ni kene seneten cayara ni baarakelaw ka baarakefanga ye, cikela be desse; a ka foro-kono-binw be caya; foro sorɔ be dögoya. Koɔri ka ladon ko juman.

Ni koɔri jera ka bin to foro kono, a bɔtɔ a be nɔgo, wali minnu mana bin olu be wuli ni jaman caman ye. O temennen ko, koɔri bɔli waati juman be temen ka sorɔ koɔri to be foro kono. Ni koɔri jelen menna, o be ke sababu ye fen janamaninw b'u bo n'u dajiw k'a la k'a nɔgo;

Ni cikela y'a ka foro ben n'a ka baarakefanga ye, a ka c'a la, baara ninnu bee be k'u waati la. Wale folen nin si te koɔri sorɔ.

An k'a to an hakili la: Ko foro ladonnen konuman be do fara sorɔ kan. Foro te se ka ladon ka ne n'a ma kene n'i baarakefanga ye.

Koɔriforo ladonni

Añ bee b'a don, ko koɔri ye seneten ye min te son bilako juguya ma. A

baara bee ka kan ka k'a waati la. O la ni baaraw ma ke u waati la, sorɔ be dögoya, wa koɔri yere ne be tijen. O la sa, an ka nɔgo don u donwaatiw la. An kan'a to koɔri kɔrosen waati ka temen an kan, ani a judonni waati. Wa n'a judonni banna, bin minnu be falen o ko an k'olu saalon;

An k'a to an hakili la ko: koɔriforo jelen koɔrimugu te nɔgo a bɔwaati la.

Koɔri furakeli

Koɔriforo furakeli joyorɔ ka bon kosebe koɔri juman soroli la ani a hake sorota la. O la, furakeli ye baara ye an ka kan ka min ke a waati la, ani k'a ke ka ne. Bawo ni koɔri ma furake, koɔri sorota be dögoya, wa min fana sorola o te ke koɔri juman ye.

Walasa furakeli k'a kekun ne, wale damadobwɛ yen f'an k'olu labato. Olu file nin ye:

- K'a don k'an bena furakeli min ke k'ofuraji suguya b'an bolo, bawo furaji be n'a sugu don. O sugu bee n'a ka taamasen don.

Furaji keminen kan, an be tamasesnw sorɔ min bee n'a kɔro don.
- Ne jugujima be bidon minnu kan, okɔroyek'ofurajibebulu-dun-ntumuwe

Koɔriforo be ladonni konuman fe kosebe

MAKOCI KUNNAFONI

faga;

- **Je** bileman be minnu kan, o koro ye k'o furajibe koori-kuru-dun-ntumuw faga;

- **Je** bulalama be minnu kan, o koro ye k'o furaji be koori jimin fenjenamaninw faga.

- **Je** neremugu be minnu kan, o koro ye k'o furaji be koori fenjenamaninw (a be fo minnu ma ko akariyenw) faga.

An b'an hakili to ninnu na: Furakeli keko folo ani filanan be ke ni furaji ye jugune be minnu kan. Ob'a soro koori ma den ke folo.

Furakeli sabanan be ke ni je bileman ye. Furakeli tow be ke ni bulalama ni neremuguma ye.

Walasa an ka furakeli k'a kekun bo, fan ka nin wale folenw labato.

Furaji suguya ye fila ye. Sugu folo, o ye tululama ye. Sugu filanan, o ye min be nagami ji la.

Furaji tululama ye litiri saba ye tari la. Min be nagami ji la, o ye furaji litiri kelen ye tari la. A sugu fila bee furakeli furance ye tile 14 ye. Nka n'i y'a kolozi ko ntumu cayara foro kono sanni tile 14 ka se, i be i ka furakeli ke.

An k'an jija; an ka furakeliw ke u cogo la, k'a ta folo la fo ka taa a laban ma. Furakeli laban b'a to koori jelen be kisi ngaganinw ka tooro ma. O fenjenamaninw b'u bo n'u daji ke

koori la. O be ke sababu ye ka koori manaya. Ni koori manayara, a be mangoya a feereliyoro la.

A be san damado bo, Mali ye geleyaba soro koori manamako in na. An k'an jija jinan, o geleya nogen kana an soro.

Mun dun b'o bali? Koori furakeli laban ka koori jelen to ani koori-bojoona de b'o bali.

Koorigo

Koori juman soro dennen be koori bocogo an'a bowaati la. Nk'a sariyaba folo ye:

- An kan'a to koori bee ka je ka soro ka boli damine. Koori ka kan ka bo ni bore fila ye. Bore folo, koori juman be bila o kono; koori ntumuma dama be bila bore filanan kono. Bore man kan ka ke manabore ye, in'a fo nogenborew, bawo o fu be bo ka nagami koori la. An dun y'a fo ko mana be koori tijne. Bore be se ka ke nangine ye wali bagi kalalen k'a ke bore ye. Cogo si la koori juman man kan ka nagami koori tijelen na. N'an y'o sariya labato, koori be woloma kabini foro kono. Bibi in na, cikela caman t'o sariya labato. O de koson i be taa a soro u be koori woloma la koorisugu la. Koori wolomali sugu la, o te koori je. Koori juman be soro a boli joona la. N'i ye koori bo joona, fen damadow be yen a be kisi

olu ma:

- Koirimuguw labinni fiye fe ani sanji labanw ka gosili.

- Fenjenamaninw ka daji n'u bo dali kooribla.

- Senefenw seli nogen fe, fuladonni be ke baara ye an bolo.

Ninnu bolenkojen, a be ke sababu ye ka do fara cikcia ka sorokan. Bawo ni koori bora joona a be girinya.

Ladilikan: An ka wuli ka koori bo joona walasa an ka koori ka ke fen juman ye, wa do be fara an ka soro kan;

Koori bolen marayorow

Wale fen o fen fura je, i be se k'olu labato, nka, i ka koori be tijne n'i m'a marayorow ladon ka je. Bawo naman-naman be nagami a la. Olu be ke sababu ye k'a ke fen kolon ye.

Marayorow foro kono

N'an be koori bo, an ka kan ka yoro sugandi folo yoro min te ding'e kono. A kana ke jiri koro fana min buluw be bin. Bawo ni yoro kerà jiribulu binta koro, o bulu bintaw be bin koori la k'a nogo;

N'a kerà yoro la min be ding'e kono, a ka c'a la sumaya be yelen koori fe k'a dugumala tijne.

Anka kankaka yoro sugandilen siyen ka je, k'a yoro mun ka je, ka soro k'an ka koori ton yen.

Koori donito ka taa sowotoro la, an kana kaara yelen wotoro fe, bawo kaara naman-naman be se ka ke sababu ye ka koori nogo. O la sa, an be se ka fini wali basi, wali nokala sijennen ka je, k'o defen, k'o yelen wotoro la, ka soro ka koori ke a kono.

Koori marayorow so kono

Koori marayorow so kono sanni sannifeere ce, o be se ka koori tijne. An k'an geleya sumaya kana k'a kono. N'an y'a furan ka je, an be soro ka cencen yerek'e a kono, ka soro ka koori don;

N'an ye wale folenw bee labato, an be sannifeere magen. Sannifeere

Koori donini fana ye baara ye min ka kan ka laben

mana se, an k'an geleya an ka koori bëna ton yorò min, an k'o furan ka je, i n'a fo an yere siso kònona. Wa koorisugu yere kònona fana ka kan ka furan ka je pasi-pasi. Ni se b'an ye, an bë se ka koorisugu jo siman na, ka siman k'a dugumana fana na. N'o kéra, o bë dugumogow bë «san o san koorisugu laben» ma.

Bi-bi in na, MAKOCI mara dugu camany'ofaamu, k'ibolodon o baara o la.

N'an ye nin bëe laje, an b'a ye ko koori numan sörö te don-kelen-baara ye. Timinandiyabaara don k'a ta koori danni na fo kana se izini la.

O n'a ta o ta, wale folen ninnu si te an bali n'a ñaniya b'an na. Fo bëe k'a don k'ale joyo fa ka bon koori numan

söröli la. Ni bëe y'a joyo fa, jamana be koori numan sörö. Ni koori jëna, a b'a yere feere. N'a feerela, cikela o, MAKOCI o, jamana o, bëe b'a ta sörö;

Wa a bëe jëni cikela bëe fe an ka wale folen ninnu labato. N'any'u labato koori be caya, wa a bëe be ke numan ye. Ola, «fencaman numan be caya», ka bamananw ka kuma koro sösö! Ala ka samiyé diya, ka samiyé sörö dun si di an bëe ma;

Aw k'aw geleya minnu ma Jekabaara inkalan, awk'a kònökumaw lase olu ma.

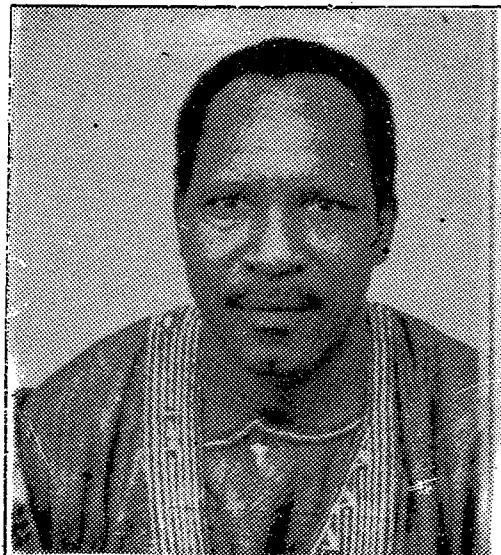
Aw k'an ben!

**Yusuf Jimé Sidibe Kucala
MAKOCI
mara kalanfa filanan**

Nin yoro in na, an ka folibe lase Filipu Samake ma, n'o ye Kucala kerecendiina (misiyon) baarada baarakela do ye. Nka, sanni a ka se yen a tun be balikukalankaramogoya la a ka dugu kono Welesebugu mara dugu do ja, min be wele ko Seliban.

An hakili la, an balimake Filipu Samake, ale min ye foli bataki numan lase an ma, a n'a joyo fa Kucala cikela wbilasira konuman na.

**Ka bëe Jekabaara
sébenjekulu yorò**

Sanba Kulibali

Nin ye ñininkali we anye min lase an jenogon Sanba Kulibali ma Kucala MAKOCI cikéka fola, koori kan. Ay'an jaabi minnu na, an hakili la o bëe koori sannifeere ñesigifen kologirin bëe koortigi bëe bolo. Awa an k'u kalan k'u faamuya.

Ñininkali: An balimake Sanba Kulibali, n'i y'an selen y'i ma bi, o te baasi were ye. Jekabaara boko 95 n (kalo 8n) kono, an ka kuma sera koori lahalo bëe ma. Furakeli; boli joona;

lamarali, fo ka s'a sannifeere ma... O hukumu kelen de kònjan sera imabi. E hakilinanta ye mun ye aw ka ñinan koori sannifeereko kan?

Sanba Kulibali: O diyara n ye jenogonke Sidibe. Samijé cogoya yere b'a jira an na ko ni Ala y'an demen, ñinan koori söröta bëna caya kosebe. Ji nacogo b'a jira an na ko samijé doncogo ñena. Awa baaraketaw fana b'a jira an na ko koori söröta bëna caya. O koro ye k'an ka kan ka feere caman sirili damine kabini sisán walasa an bëna se k'o koori caman söröta doni.

Ñininkali: Salon i da sera geleyakoba dòw ma an ye Jekabaara kelen in kono, ka da koori söröta hake caya ko jugu kan. Ñinan fana, i ko ko koori bëna danmatemén sörö. Yali o fana ye geleyako kura were yangalen ye MAKOCI kunna wa,

Sanba Kulibali: Mogo ka kan ka siran o ñe n'a y'a sörö an tun ma baaraw boloda joona. An bëe k'an baarañogon (senekelaw) lafaamuya kabisan baara-damine-joona nafaw la. N'i y'a ye an ye geleyaw sörö san temennenw la, o sababu bora baara daminebaliya de la joona. Odekanma, ñinan, an b'a fe ka baaraw damine joona walasa tijeni kana don maa sikun;

Ñininkali: O b'a jira wa ko koori danmatemén söröli te geleya ye, nka k'a baaraw daminebaliya joona, o de ye geleya ye?

Sanba Kulibali: Haate! A b'o cogo de la. Koori mana caya cogo o cogo, n'i ye laben ke, i bë se k'a bëe doni i sago la ka bëe a dakoro. Awa, a te ke tijeni ye i bolo. K'a fo ko koori mana caya, k'o de bëna ni geleya ye, o te geleya ye. Laben minnu ka kan ka ke

MAKOCI KUNNAFONI

walasa ka koɔribaa rawdamine a tuma na ani k'a kunce a tuma na, n'o de ma se ka ke, o de bəna nigəleya ye. Nontə caya in koni ko te!

Nininkali: *Salon, geleya dəw soro la wurusili iziniko la. Yali ninan, aw yere ka iziniw danma bəna se ka koɔri soro bəe wurusi wa? N'o təna se ka ke aw dun ye feere jumənw tige o kanma?*

Sanba Kulibali: Ne hakili la, n'an ye koɔribaa rawdamine joona... okutoburukalo tile 10 na, i n'a fo an ni senekelaw ye fo-ka-bən k'o la cogo min. Ni baara sera ka damine okutoburukalo tile 10, a mana ke cogo o cogo, an ka iziniw bə se se k'an ka koɔriw bəe wurusisannisamijə donda ce. O hukumu kelen kono fana, MAKOCI mögə faamuyalenw yere ye hakilijagabə k'u yere ni nogən ce koɔri lasagonyoroko la, sanni bolo ka s'u ma wurusili la. An y'o feerew bəe siri ka ban. K'a fo k'an bəna an jigi da jamana wərekan an ka koɔriwurusilikə la ninan, o t'an feko ye! An ye koɔri lamara magasanw labən o siratəge la ka ban. Nka, feerəninnubəe sinsinbolo ye baaraw damineni de ye joona.

Nininkali: *Yali i be se ka də fo an ye koɔri noronan n'a geleyaw kan wa?*

Sanba Kulibali: An b'a fo min ma ko noronan, n'o de ye sukaroji bənnen ye koɔrikan, osababu bəfənjenamaninw de la minnu b'u sigi koɔri la, k'u dajin'u negeñə k'akan. N'i y'a koɔridəda iñen na dɔrən, i b'a soro sukarob'a la. Koɔri noronan balon kelen bə se ka ke sababu ye ka jamana koɔri kuru gala koɔri sugubaw kono. Fura jənjən min b'ale la, o ye koɔri bəli ye joona. N'a kuru ye cili damine dɔrən, i k'a boli fana damine. N'i y'a ye fənjenamaninw y'u sigi koɔri la, a meennə foro kono de! Awa bagaji minnu fana b'an bolo, n'i y'olu k'u kəcogo la an'ukewaati la, olu bə se ka noronankō in kubən kosebə fana. Maa caman bə yen, ni koɔri kuru cira dɔrən, olu b'a fo k'u te furakeli ke belen. O de bəna ni baara geleyali

y'an bolonnoronankō la. Nontə, anwy'a jira an ka koɔrisenənaw la ko u ka koɔrifurakeli ke hali koɔri kuru cilən kofe. O furakeliw de b'a to fənjenamanin minnu bəna tigeñi k'an kun, olu bəe ka faga. Bi-bi in na, koɔrikolankō (noronankō) in kelen bə anw yere joɔrenankō ye. Nka ni Ala sonna a ma, an kelen bə ka labenfeere minnu tige ninan, ni mögəw y'olu latiime a cogo la, an təna noronan caman soro an ka koɔri la. Ni koɔri furakera fo k'a foori. A nininen don koɔrisenənaw fe fana u k'u ka koɔri bo joona. N'i y'a meen fənjenama bə sigi koɔri la, a y'a soro foro kono de. Ni koɔri bora dun, fənjenama təna sigi a la belen de!...

Nininkali: *I ko sisan ko koɔri noronankō in kelen bə joɔrenankō ye aw bolo. Yali o be koɔri «galali» de kan sugu kono wa?*

Sanba Kulibali: N'i taara n'i ka feerefən ye sugu la, sannikela t'a san k'a be hine i la koyi! A b'a san de barisa a be ke numan ye ale yere ma. I bəna ni fen min ye sugu la, n'a ma ni, sannikela si t'a ka wari don a la i bolo i lahinəna kanma.. N'anw dun ka koɔri taara, a be taa koɔri caman wəre de soro sugu la. Sanni telin be ke ka bo numanya kunda de. Minnu be koɔri san an bolo, n'u nana u ka masinw don koɔri la k'a segesəge, k'a ye ko sukarob'a (noronan) be koɔriminna, ub'o koɔri o bila kərefe. Hali n'u y'o soro koɔribalon kelen de la, u b'a fo k'o jamana o ka koɔri si ma ni. Ko sukarob'a b'e la. «Jegə kelen ntumu bə se ka jegə bəe lajelen tige. O de b'a to an be feere bəe ke walasa noronan kelen kana y'an ka koɔribalon si la. Noronan in dun bə ye fo jamana wəre de kono. O b'a soro an y'an ka koɔri doni ka taa yen ka ban. Antə se k'a lasegin belen. Ni sannikelaw y'a ye ko noronan b'a la, u fana b'u sagonanda de da an ka koɔri kan. An fana be wajibya k'a d'u ma o la. Geleya be yoro min na, o ye sugu de kono na ye. O la, sanni an ka se sugu la, an ka kan ka feere bəe ke walasa koɔri numan bə se ka soro an bolo.

Nininkali: *Ka fara noronankō in kan, koɔri geleyakobaw ye jumənw ni jumənw ye?*

Sanba Kulibali: Geleya wəre min be koɔriko la ka fara noronankō kan, o ye songoko ye. Songo te basigi. Songo be se ka ke a ka di nin kalo in na, kalo wəre i b'a y'e a be bin. Digeñə koɔriseneyoroko ca. Maa caman bəna ni koɔri ye. O kanma, an si seko te sugu la. Sugu be falen-falen a yere cogoya fe. Geleyaba min be koɔrisenə yere la, o ye sugu cogoya ye. Koɔrisuguw-kono-songo basiglen te. Maa si dun fana se t'a la. Fura kelen min b'a la, o de ye koɔri kalite numanbəye, min be sannikelaw saman ka se a yere ma. Fen numannin b'a yere feere cogo min, fen jugunin fana b'a yere gala ten;

Nininkali: *I ka jaabi dilen koro do sente, i da sera finisene nafa ma. O dun taara Jekabaara kalanbagaw wasasira fe, ka da bataki soro len hake caya kan an bolo, minnu bora kalanbagaw yoro a kunkan. Yali o hakilinumanya ladilikan wəre b'i bolo ka jesin Jekabaara kalanbagaw ma wa?*

Sanba Kulibali: Koɔri ta fan-fela la, n'i y'ale jateminə, a nafa te se ka fo ka ban. Bəe b'o sidən. Nka an ka kan k'a sinijesilama de fana jənjini. N'a kera k'a fo ko koɔri de be wari caman lase an ka senekelaw ma, o fana nana ni koɔri sidənbaga an'a sidənbali cikəlaw bəe ka forobabin ye fan bəe fe. An be joɔro ni min ye, o de y'an balili ye ka forokəne bila an ka koɔremögəw ne. O de y'an joɔronankoye. Nontə koɔrisenə koni nafantan te. N'i y'a jateminə, hali ni nogəw songo yelenna, n'a y'a soro i be baara ke a jəma, i be se ka toni hake min bo tari kelen kono, n'i y'i jija k'o soro, waati bəe e koni be wuli de. I te bin abada. Joɔro min b'a la sa o de ye yoro bəe keli ye koɔriforo y'an bolo, wari nata kanma, ka soro an m'an komögəw jesigi. Nafaba wəre be koɔrisenə na. N'an y'an hakili lasegin ka taa kofe dɔɔnin, an b'a ye ko koɔrisenə daminewaati an ka jamana

kono yan, maa caman tun y'a fo ko koorisenebenanikongoye. Anduny'a kolozi, a ka ca ni san tan ye bi, ko kooriseneborow de kelen be jiginewye sisan. Suman-jiginew. Koori ni fen minnu be senes nogon fe, n'olu ye now ni kabaw ye, o de b'a to kooriseneba ke ke nafolomasa ani sumanmasa ye. O senefenw be nafa ladon cikela kun ka soro a ma musaka were bo.

Koeriforo nogon donnent b'olu fana nafa. Nogohake min be ke koori la, o to be to dugukolo la. O de be ke sababu ye ka koori kofe suman senetaw nogodon. Koorisene mana ke cogo o cogo, ale ka sumanko «garantilen» don. A be ke sababu ye fana a ka sumanw bila sugulla, a be min feere koorisenebaliwma. O yelema-yellemali minnu be ke an ka koori ni kaba ani suman tow ni nogon ce, o b'a to an ka dugukolo be meen an bolo numanya la. O yelema-yellemaw de b'a to dunka-fa ka sabati jamana kono. Ka jamana kono sige diya. Ni dun-ka-fa-be soro jamana min kono, o de ye jamana duman ye. Koorisene de dun b'o lawaleya an ka jamana kono. O de kanma an b'a fo ko koorisene nafa te se ka fo ka ban.

Nininkali: Aw b'a fo ko koori-bojoona, o dun yek'a ta kalo jumen ka se kalo jumen?

Sanba Kulibali: Kaloko te koori-bojoona na. O dulonnen be koori danwaati de la. Koori min mana dan joona, wajibi o koori o de be se joona. Hali ni koori sera Setanburukalo de la, i ka kan k'a bo a tuma na. Kalo jenjjen dansigileteko. Nikoordinanna, a ka kan ka tilehake min ke ka den bo, n'a y'o soro ka ban a be bo. Waati te koori-bo-joona na. N'i ka koori cira ka ban, k'a je, ikana isigibelen. Wulii k'a boli damine. A be se ka damine Setanburukalo la. Ni mogon minnu ka koori danna kofe, wajibi la, olu ka koori be ci kofe aw'a be bo kofe fana. Anw dun hakili b'a la k'an ye koori dan joona jinan. A fanba danna Mekalo la. O b'a jira k'a boli be damine Setanburukalo la. An b'a jini

koorisenenaw fe, u ka feere bee ke, u kana u sigi ko koori bee ka ci folo walasa k'a boli damine. A kelen-kelen minnu mana cili damine u ka wuli olu boli fe. O de b'a to i be koori juman soro, koori girin fana. Koori-bo-joona nafaba do fana ye koori girinman soro li ye min be «puwaba» (girinyaba) ta basikili la, ka wariba lase a senebaga ma.

Koori kaliteko

Nininkali: Yali koori kalite saba danfurance ye jumenw ye?

Sanba Kulibali: Koori ye kalite saba ye, i n'a fo i da sera a ma cogo min na. A be fo kelen ma ko kalite folo. A be fo do ma ko kalite sabanan. An bee lajelen ka lajini ye kalite folo de soro li ye. O de be nafa telin don an bee lajelen kun. Ale ye koori ye, min je jelen don; naman-naman t'a la; a bu monen don, awa a kogolen don. O ye koori kalite folo ye. Kalite sabanan ye koori ye min ni naganaga be bo; a je jelen te kosebe; a je nogolen don k'o sababu ke kooriforaw ni naganaga werew ye. O kalite filaw ni nogon ce, kalite filanan be yen. A te folo bo awa a kafisa ni sabanan ye. Ale be soro sabanan wolomanen ko, k'a naman-namanw bo a la, k'a lasanuya. O de be ke kalite filanan ye. Koorko gelennan be kalite fila dekan: foloanisabanan. Ka masoro filanan ye sabananderotomennen ye.

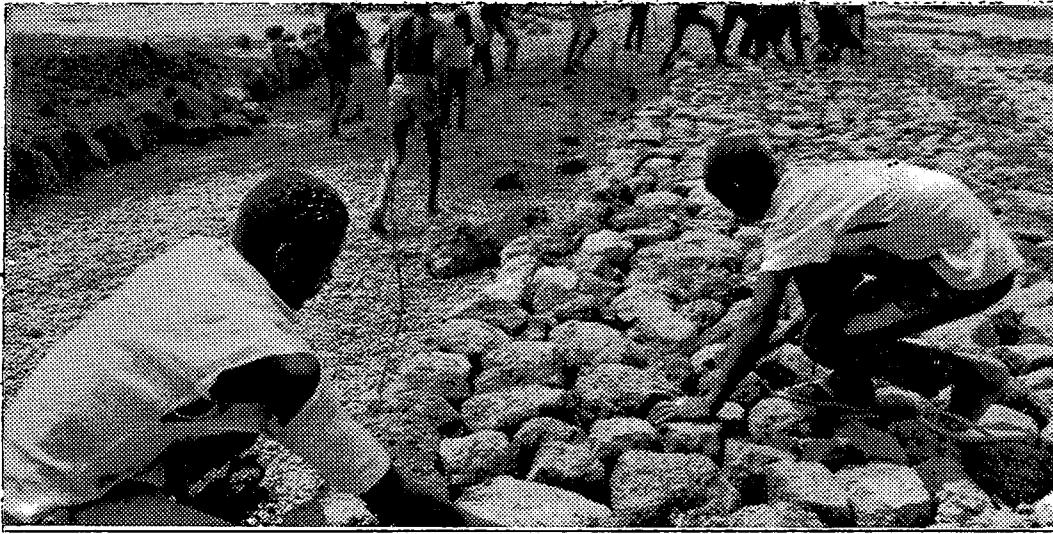
Nininkali: An y'a men ko cikela

caman be mankan ke koori kaliteko la. U b'a fo k'aw b'u ka kalite do ke kalite were ye. O be di?

Sanba Kulibali: Bee n'i ka hakilinan don. Ni fen min be i ko nin nogonna baara, bee de b'i ka nafa jini. O kono na, i ka kan ka nafa o jini ni hakili numanya ani ladiriya ye. Nafa diyagoya jinini de bena ni hakilila jugu caman ye. An be koori-kalitefilebaara min dilan ka d'u ma, ni maa mint'a fe ka fen jini diyagoya la, n'iye baara ke n'olu ye, i man kan ka konoafili koori kaliteko la. K'a fo ko do ka koori kalite yelemana an bolo k'a ke kalite were ye, o hakilinan t'an na, an danbe ka bon an bolo oma. Awa ante dinen n'a ye k'an ka lakolidenw k'o baara jugu ke. An b'a jini an jenogon koorisenenaw fe u ka bo o hakilinan jugu kan. U k'a don k'olu ni anw si ka nafa t'o koori kalite nanbarali la. Koori yere kalite be file yoro minnu na, maa te yen; maa ja te yen; maa si taamaseerete yen. Kooribelajemogow de fe minnu te hali koori b'dugu don. Yen fana y'a danmana baara keyoro de ye. Olu te baara ke ni maa ka hakilinan ye. u be baara ke ni jamana ka nafa soro li de hakilinan ye koorisugubaw kono. «Ne ka koori ye nin kalite de ye, nka a yelemana ka ke nin ye», o ye hakili jugu ye maa do b'a fe ka min don an senkoro. Anw ma delio la, awa MAKOCI m'an kalan ola fana. N'i y'a ka soro bin, o nafa jumen b'ekan? Itena wari soro a la sanko fen

Koorisene te se - sumankontanya

Koɔribaaara tə taa dugukolo juman ko.

were. An ka baara jəsinnen be sənekəlaw bəe ka wari-caman-soro de ma k'o sababu ke koɔri kalite jumanbo ye. An ka nafa tə sənekəla ka koɔri kalite yeləmani na walasa a ka bin. Anw ka nafa t'o la, sənekəla fana ka nafa t'o la. N'o ye koɔrisenena minnu ka hakilinan ye, an b'a jini u fe u ka fara hakili jumantigw kan. Nanbara tə fosi jəne an ye... Koɔri kalite tə dogonfən ye. Kenekanfən don.

Nininkali: O pereperelatige diyara

n ye. I Kulibali! Nka munna aw b'a fo ko koɔri kāna ke bōre manama kōno. Ko k'a ke finimugubōrē de kōno,

Sanba Kulibali: O diyara n ye Tumani Yalam. Niadamaden bəbaara o baara ke, ne hakili la i b'a fe ka nafa soro a la. An tə koɔri sene k'an b'a ke jigine kōno. An t'a sene k'an b'a ke daga kōno k'a tobi. An b'e koɔri sene a feereli de kanma. An b'a feere mögōw ma minnu fana b'a bayeləma k'a ke fen ye u b'u ka nafa soro min na. An ni

minnu b'e baara ke jəgōn fe, olu de bə kibaruya lase an ma tuma bəe an ka koɔri kun kan. U b'a fo an ye fen jugu minnu b'a la. N'an dun m'an baara-ke-bolo yeləma, u b'e ban an ka koɔri la ka taa mögo wərew ka koɔri san. Olu koɔrisannaw de dun y'a jira an na ko mana misen b'e ye an ka koɔri la. O manafuw dun de b'e ke sababu ye k'u ka masinwtiŋ, walima k'u ka masinw jeni. Anw dun təna se k'u ka masinw sara. Olu de y'a jira an na ko n'an m'an baara-ke-bolo yeləma, ka manabōrew ye k'u to yen, k'u bəna ban an ka koɔri la. Ni mögō minnu b'an ka koɔri san an b'e tugun olu de ka sariyaw la de. Anw dun b'e koɔri sene a nafa de nəfe... O koson an b'a jini MAKOCI koɔrisenena bəe fe u k'u ka koɔri ke finimugubōrew kōno. An b'e ka nafa b'o de la.

Nininkali kebaa: Tumani Yalam Sidibe Ni Ala sənna a ma, aw bəna MAKOCI ka Sikaso cikemara jəmaa hakilinantaw. fana soro koɔriko kan

KA SE DUGUW MA

Poyi Arajo-Mali

Arajo Mali - Arajo-Mali - Arajo-Mali

E min təgə tə fo dogo dogoli la.

EE ! Arajo Mali.

i ni baara

i ni kuma muju

Bawo kuma jumanw b'e f'i ye

kuma juguw b'e f'i ye

O b'e muju Arajo Mali

Ala ka bon, a həəre ka ca ten

EE ! Arajo Mali

an b'e ka min lamən don o don

Arajo-Mali

E min b'e ka jamana dilan

E min b'e ka hakili di, hakilintan ma.

E min b'e ka mögo juguw don sira juman kan

Arajo-Mali
Kunnafoni jenseñbaga
Arajo-Mali
Kunnafoni sərəbaga
EE ! Arajo-Mali
Ala k'i bolo men baara in na de

Lasina Bari ka bə jəgeso |
dugu səbənnikela don

Kalan ye fenba ye. Balikukanlan ye fenba ye. Ka cew kalan dugu ni sigida labaarcogo juman na; ka musow kalan du ni dudenw ladamucogo juman na; ka b'e lajelen kalan adamadenyə taasira jumanw la. O de tə balikukanlan ye wa? An ka kalan. O de ka fisə ni kalanbaliya ye. Ka masorō kalanbali ni daaba b'e ye kelen ye.

"OMAFES" "ADAC" ni "CFDM" yu bolo di njogon ma an furumusow n'an ka sinjësigiw tɔgɔ la.

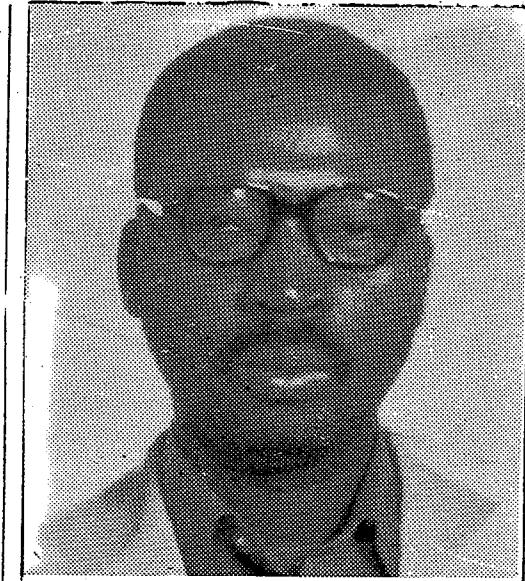
Muso ni den ka hakew lakodoni n'u kibaruya ganseli koson, Mali demenjekulu kenyereyew (OMAFES, ADAC, ni CFDM) y'u bolo di njogon ma ka kunnafonilaje do ke segu Mara kono, k'a ta 1994 san kalo 8 nan tile 25, ka n'a bila a tile 27 la, ka nesin donkibaru tigilamogow ma, min kene denfa kera Segu Mara kuntigi ka baarakonisariyabolo n'enabobaga ye, n'o ye Mace Pleya ye.

1994 san kalo 3 nan tile 24 don, sanjiba nana. O bogon'a ji bonya bee n'a ta, kibaarujensenna (arajolata ni kalimutigi) 30 njogonna ye njogonkunben kene in kan wale in dawula koson, k'a masoro nin y'a sijne folo ye, Mali demenjekulu kenyereyew ka je ka nin njogon kunnafonidilaje laben an fe yan.

Bonyalasegin kelen ko a fe, Mace Pleya y'a jira a ka kuma senfe ko Musow ni denw ka hakeko man kan ka ke u danma kunko ye, osiratge la, a ye joyoro nini bee lajelen fe. O ko, kunnafonidilaje labenbagaw nema Siyaka Balo y'a da don kene nafa n'a kekun ani demenjekulu kenyereyew haminankowla, dennimusoka hakew lawaleyalin' umatarafalikanma. Tuma

*Bakari Sangare (Jeckabaara)
tun ye Bamanankansebenw ka cidenw ye kene in kan*

*ani Basidiki Ture (Kibaru)
tun ye Bamanankansebenw ka cidenw ye kene in kan*

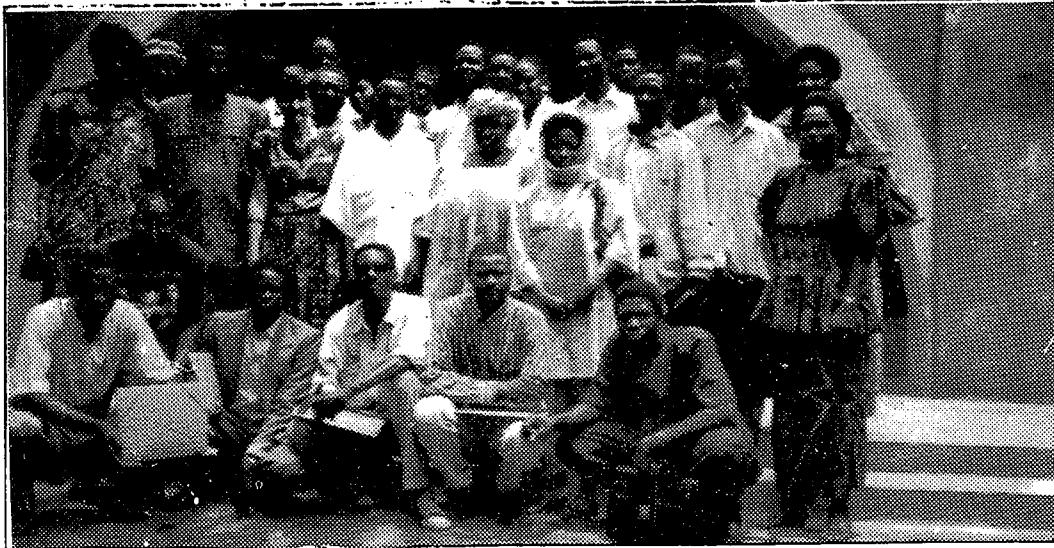
minna, Siyaka Balo ye foli kejama ye, an balimamuso Fatimata Danbele ye kunnafoni nafama caman di togoda, sigida ni duguba-kono-musow ka hakew bilama lahalayaw kan, sariya ni adamadenya hukumu kono an fe yan. Kuma laban na, soronnadonnaw Fatimata Denbele y'a jira ko muso ka mandiya n'a ka daraja bee n'a ta, k'a ka hakeko bilama yeto-ka-je ye sariya ni adamadenya taabolow kono an fe

yan. Togodala-musowniduguba-kono musow ka haké dogoya sebekoró folen ko a fe, Fatimata Danbele ye kuma di denmisénw ka kiiriko n'enabobaga Madeleni Mayiga ma. K'a ta den ka haké la sariya kono, ka temen a nangili fe, ka n'a bila a ladamuniko numan na, an balimamuso Madeleni Mayiga da sera ni kelen-kelen bee ma. A ka kuma senfe, a kólosira ko denw ladamuni n'u latangaliko numan bee bolodalen kódon Mali sariyaw kono, nka u ma lawaleya de a nema. Misali la, Madeleni Mayiga ye Bole (den banbagancin lasagoyoro) Sanankoroba (falaw ni dësébagatò denw ladamuniyoro) ni AMALDEM (den hakilabanabagatow ladonyoro) n'u geleyaw kofo; ka n'a laban ni denw ka sariyablon baaraw geleya ye. Nin kunnafonininnudilenko, baronafama kera kibaarujensennaw ni laje labenbagaw ni njogon ce, nininkali caman kera min senfe denwnimusow ka hakew kan u nejugu n'u nejuman fe. Kunnafonidilaje in tile fóbaa laban kera baaraké jekulu 2 sigili ye sen kan. Kulu folo ye hakilijagabo ke nininkalinaanikan denka haké kadara

Muso ni den de ye sigica ka here soroi sinsinbagaw ye. An k'an janto u la.

KA SE DUGUW MA

Nogonlajeja jamakulu

kono, minnu file :

1. tonwnidemjenjekulu kenyereyew ka kan ka waleya jumenw ke den ka hake matarafali koson sariya ni adamadenya kono ?

2. kibaarujensennaw joycroye mun ye o walew kadara kono ?

3. Den ka hake donni n'a matarafali koson, ganseli dabali numan jumenw ka kan ka tige ka jesin :

- jama ma
- den yere ma.

4. Nafoloko dabensira bolodalen kuraw neci, den ka hake matarafali la.

Jininkali naani fana dira jekulu filanan ma minnu be tali ke muso ka hakeko la.

1. tonwnidemjenjekulu kenyereyew ka kan ka waleya jumenw ke muso ka hake sankortali la sariya hukumu kono?

3. Gansili dabali numan jumenw ka kan ka sigi sen kan musow ka hakew lakodonni na ka jesin :

- duguba-kono - musow ma;
- togoda-kono-musow ma;
- Cew ma;
- denmisew ma.

2-kibaarujensennaw joycroye mun ye o walew la?

4. Nafoloko dabensira bolodalen kuraw neci, muso ka hake matarafali la.

Jumadon, 1994 san kalo 8 nan tile 26, baarakiskulu 2 ninnu y'u ke

hakilijagabokan nininkali kelenwkan.

Ni nininkali 2 nan ni 4 nan jaabili nogoyara kulu 2 bese kono, foloni 3 nan sebekorotentenna, k'osababu kemuso niden joycrobonya ye an'ankalaadaw fanga ye an ka dijenatig taabolow kono. Kabi kunu fo bi...

Den ni muso ka hakeko filelen ko ji nemajolen na, k'a kunkun n'a nesnen bo nogon na, sigi-ka-fo kera jaabi jekuluw ka jaabi sorolenw kan min kuntaala fana janyara. Dafali ni bayelemali danmado kelen ko, jaabi sorolenw kera benkanw kan minnu lasagora sebenba kelen kono.

In'a fo baaraw damineni, sibridon, 1994 san kalo 8 nan tile 27, Segu marakuntigika baarakon'a sariyabolo nenabobaga Nacé Pleya kera

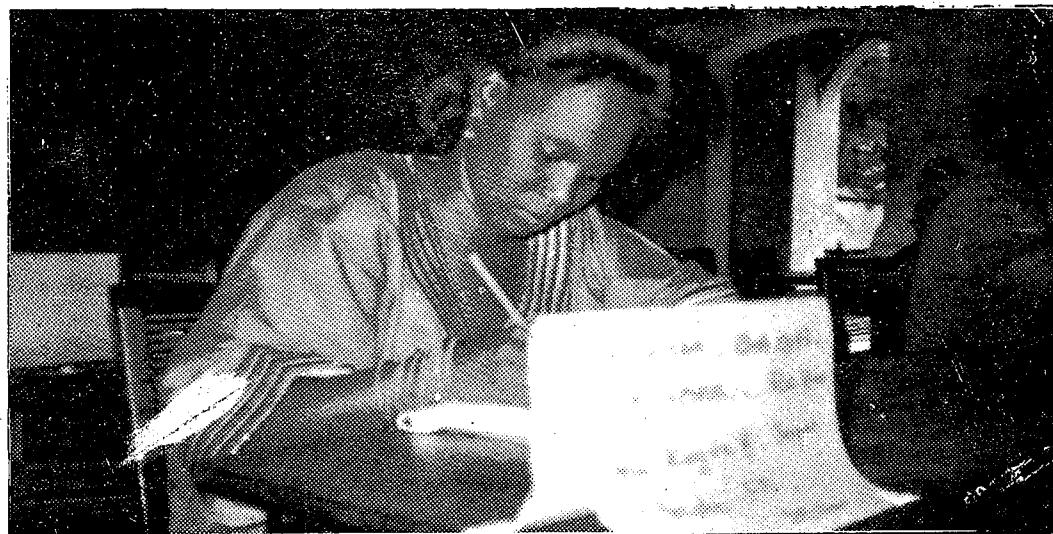
kunnafonidilaje in kunceli kene denfa ye. Benkan seben kalannen ko, Segu kenyereye arajoso «Sido» Cakela Musa baba Tarawele fe, Mace Pleya ye foli ke dunanw ye. Yanni an k'an kodon nogon na, an yekunnafonidilaje in kenekan mogo dow nininka u hakiliinan na baara kelenw kan. O siratege la, denmisew ka sariyako nenabobaga y'a ka nisondiya n'a ka wasa jira.

«Kuma muguni naniya numan in sita jama nafa fo kelen : waleya» an karamogo Bari ko ten (Ala ka hinse a la). O koson, an ye demenjekulu kenyereye «CFDM» nemaa Ayisata Jara ni kunnafonidilaje in nemaa nininka. Olu ka fo la, bolodansenkan laada jugu wulila, bawo u b'u seko danmajira ke benkanseben konoko rolawaleyali la.

Cogo o cogo, nin sigi-ka-fo nogonnaw ka kan ka lakuraya sanga ni waati bese demenjekulu kenyereyew ni kibaaru jensennaw ni nogon ce, in'a fo Arajo kayira baarakela Siyaka Jara y'a jira cogo min na, "kibaru nafamaw be demenjekuluw bolo, a ganseliminen lakikaw be kibaarujensennaw bolo".

Kenyereye demenjekuluw ni kibaru jensennaw ka bolodinogonma nafa bonya koson, a ka kan ka matarafa bese fe, yiriwa ni netaa lasabatilikanma an ka jamana kono.

Jekabaara ka ciden
Bakari Sangare

Nogonlajeja kene-kan-mogo do

Bala bora min?

Mali ye jamana ye folifén suguya caman be jamana min kono. Dunun, bara, bala, ngoni, ntaman n'u nogonna caman werew. Nin folifén ninnu kelen-kelen bee n'u doncogo n'u focogo don. U bee n'u nacogo fana don.

Kerenkerennenya la, bala, n'a be wele fana ko balanin, o te sisan folifén ye, wa folifengansan fana tunte. Bawo a jolama de tun don.

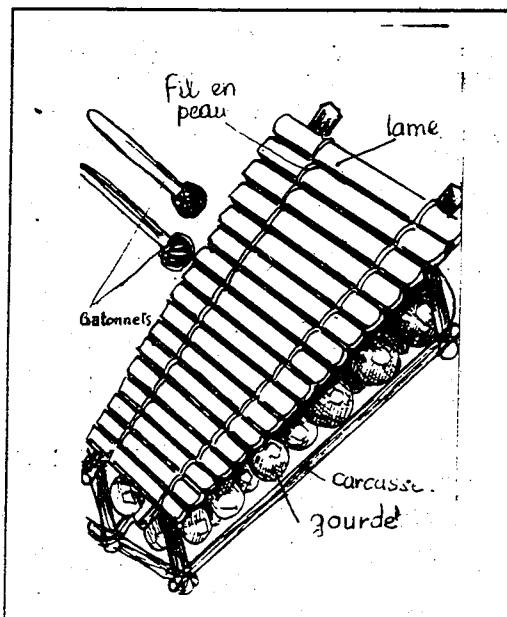
An ka kokorodonbagawy'ajira k'a fo ko Sosow ka faama, n'o ye Sumankurun Kante ye, k'o de fofo ye bala mara dije kono.

Namuw benbake Sumankurun tun ye kelecefarinba ye, wa a ka suya fana tun barika ka bon. Walasa ka don-janko njenini k'a don, Sumankurun tun b'a ka bala de fo. N'a ye jaabi min soro o la, a be soro k'i laben k'o don makonon. Bala in marayoro n'a kolosibagaw yere de fana b'a jira ko fen gansan tun te, bawo a tun maralen be'ka ceso yere de kono, ka soro k'a kolosili to duga juguw ni kungo-kono-sogo-jugu werew bolo. Nka, adamaden kera cogo o cogo, doja be geleya ka ko k'i la i yere ma sigi ni min ye. O de kanma, mogo kelen min sera ka maga bala in na Sumankurun kofe, o kera Lankuma Doga ye.

Kuyatelakaw benbake ka jagelenya in ma to to Kanteke la. A digira Sumankurun la foka damatemen. Nka, mogo min fana be se ka don faama ka ceso kono a kofe, i b'a don ko ceso in kolosilen don sogo juguw de fe, e ma siran olu ne, i ma siran faama fanane, Ala ko tijne, e te mogo gansan ye.

Sumankurun tun m'a miiri tile kelen ko mogo ja gelen were be se ka maga bala in na sanko ka se bala in foli ma. Lankuma Doga ka jagelenya in diyara faama ye, wa Kuyateke y'o nafa soro. Sumankurun ma dan bala in dili ma Lankuma Doga ma, bawo bala in dilen ko, a soro la k'a togo da ko "Balafé sègè Kuyate".

Bala, ka fara folifén gansanw kan

an ka jamana kono a n'a ko kan. O soro nin de fe. Bi-bi in na, balafoma diya mogo min ye, i b'a fo baasi fosi te a la.

Kari Bogoba Kulibali ka fo la (Kari yere ye balafola ye), bala suguya 4 de be yen:

- A fofo be wele ko ngusunbala. O be soro Belédugu, Kolokani mara la.

- A filanan ye turukabala ye. Ale be soro Jitumu kono.

- A sabanan ye sinafobala ye. O be soro an ka mara 3 nan ni 4 nan kono (Sikaso ni Segu).

- A naaninan ye minankabala ye, n'o be wele fana ko sosobala. O be soro mande.

Kari Bogoba ka fo la, halisa, nin bala suguya 4 ninnu si te kelen ye. Ngusunbala de ka bon ni bala to ninnu bee ye, bawo doncela be se ka yelen ale kan ka don ke (ngusunbala de be Maramu Bagayoko ka folikelaw bolo).

Turukabala fana ka bon, nk'a te ngusunbala bo. Ale jigin-jiginnama de fana don ka soro k'a pte.

Sinafobala ye hakelama ye. A be soro mande ye minankabala ye.

Sosobala de degeli ye waatijanko ye. N'o te, ngusunbala, turukabala ni sinafobala be se lajelen focogo ye kelen

ye. N'i be se ka kelen fo olu la doncogn, a fo k'i be se ka bala sugu 3 tow fo.

Tijne don fana ko bala do ka bon ni do ye, nka bala bee lajelen dilancogo ye kelen ye.

Bala dilanni te suyalako ye

Folo, bala tun be dilan ni jun jiri de ye. Nka bi-bi in na, bala be dilan ni geni jiri de ye. Bawo a jirala k'a fo ko ni jun tigeli ma dabila fofo, k'o bëna kesababu ye ka jun jiri silatunu. O de kanma, mogo caman y'i nesin geni jiri ma.

N'i ye geni bolo tige, k'a lese, i be soro ka bawolo ci k'a misenya, ka geni bolo leselen ninnu siri-siri nogonna, n'o hake be bo 12 la ka se 22 ma. Nka, a be se ka doncoya n'o ye, i n'a fo a be se ka caya n'o ye.

Kulibalike ka fo la halisa, genibolo siri-sirilen ninnu kelen-kelen bee dayoro ka kan ka ben baranin datigelen do de da ma. Ni bara min ka bon, o kunna geni bolo mankan be bonya ka girinya. N'a ka doncofana, mankan be misenya ka fegena. Nin bee lajelen be soro ka siri geni bolo sogolonnen do were de kan.

Bala dilanni hukumu kono, geni sukandili k'a bo jiri tow la, o ma ke kun fe, bawo geni ye jiri kologelen ye, wa n'a jara fana a kan be diya kojugu.

Balafokala ye kalanin 2 de ye. o kala ninnu be laben a kanma de, bawo a kun de be kuru ka soro ka mana ke k'a meleke fo k'a kuru bonya. Mana in be se ka ke geni ji fana ye.

N'a bora an ka mara fofo la ani 5 nan ni 6 nan na, bala be soro yoro to bee la anw fe yan. Balafolanana caman be yan. Dugakoro, Jaso ani (Ala ka hine Lamisa Bangali), olu ye anka balafola jana daw ye. Lamisa Bangali yere ye san 40 de ke balafola la. Kari Bogoba fana ye san 10 ke. Nin balafola ninnu n'u nogonna caman werew.

Mali kono, a ka c'ala n'i ye bala ye ka fo yoro min na, i b'a soro bara b'a kerefe k'a bilasira. Ale ni bara de be fo nogon fe ka caya.

Bala donconna sen de be lamaga kosebe ka temen a fari yoro tow kan.

I n'a fo an ka folifén tow bora cogo min na k'o kan, dunan minnu bëna an

ka jamana kono, olu de bora ni bala fana ye ka taa u ka jamanawkan. Ode kanma, an be bala caman ye tubabu jamanawkan bi. Bala be soro an kerefe jamana dwo fana la, il n'a fo Lagine ni Burkina Faso.

Ninan san na, Kari dabalibanna kosebe a ka Wagadugu taas senfe. Bawo a y'a soro bala be Cadi jamanaden do bolo. Kulibalike ma se ka to folikela in jininkalibali ye. Cadika ko Kari ma ko balanin be fan beee olu ka jamana kan.

Tine don, bala koni be yoro caman na bi. Nka bala taara yoro o yoro la bi, anw de koni ka jamana folifen do don;

**Sebenbaga Umu Amar Trawele
Bayellemabaga Solomani Jalo**

*Boko nata kono, aw bëna nin jemukan
njogon soro bara kan*

Jekabaara kalanbaga do ka jalakiliseben

Ne Yakuba Jara nisondiyalen be nin bataki seben k'a ci jekabaara baarakelaw ma. N'b'u bee fo kosebe. Ne Yakuba Jara b'a jini u fe u ka do fara u ka cesiri kan hali bi. Bawo, jekabaara ye senekelaw kunnafoniseben filanan de ye sisan, Arajo-Mali kofe. nka jekabaara yerekeli ka suman kosebe Beleko seleko sekiteri la kojugu. O kera sababu ye ka mogoo caman farifaga bataki cili la, bawo a soro li ka suman. O temennen ko, i be bataki caman fana seben k'uci, a te fo Arajo la, aw'a te bo jekabaara kono fana. Anw ma se k'o de kun don. Yali anw ka sebenni kecogo ma ni de wa ? Nafa de t'anw ka kunnafoni la wa ? wariko yere de don wa ? Ne koni ma se ka fosi faamuya nin ko in na. Nka, ni ne ka korofonnu digira aw la, n'b'a jini aw fe aw ka yafa ne ma, ka masoro njogonbilasira kuma de don ne fe. Tumani Yalem Sidibe, ne b'a don faamuya min be aw la, nin tene digi

aw la. A tene awtooro fana. A tene digi aw la, bawo aw yere de ko k'an ka batakiw seben ka ci aw ma.

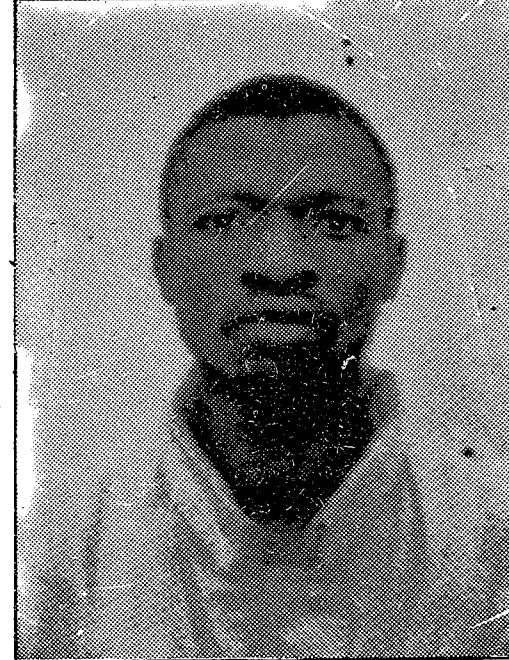
E k'a file ! i be letereforoko san i ka wari la ; ka mobilisara bo ka t'o bataki bila aw ma. I b'a fo i teriw n'i femogow ye k'i ye bataki do ci, k'o bëna bo jekabaara kono. San be yelema, i te fosi ye. I ka waritijena, awa i malola i femogow ye. Bawo, e ko k'i ka kunnafoni bëna bo jekabaara kono. O ma ke. N'aw sera ka nin yoro laje ji jemajolen na, o be diya ne Yakuba Jara ye kosebe. Nin bee fokun ye walasa aw k'a don degun min be anw kan kunnafoni labobaliya la aw fe. Ka bi san 1983, Tizana "AW" ye kibaru bakurunba sanni damine. o be senna halibi Santanniko, ibe walikunnafoni kank'a san, ka dugu wërewkunnafoni kalan, e ka dugu ta te bo. I k'a don, o fana be mogokunmasuuliitowcerode ! Kalo o kalo, jekabaara hake 8 de bëna Tizana "AW" togo la.

Neben ka kuma kuncenifoliye ka jesin Nuhun Kone ni Fuseni Kone ma, ka bo Tizana. N be Aramatu Kulibali fo, n'o ye animatirisi ye ka bo Bawu fulala. N be Kajatu B Jara fo, n'o ye animatirisi ye ka bo Beleko. N ma jine an ka sekiterikuntigi ladiri ko, n'o ye Yusufu Trawele ye Beleko. Ka dumuni bo a denw koro k'a sigi walidenw kongoto koro.

**Yakuba Jara
Ka bo Tizana - Mëna mara la.**

Jaabi ka se Yakuba Jara ma

Yakuba Jara, i ye ce ladiri ye. I be ikuntiennan don haali. N'i ye ko kolosi min ma taa i jimsira fe walima i ma min faamu, k'o fo kene kan, o de ye adamadenya ye. A don fana ko, i n'a fo Kuyate Sori Kanja y'a fo a ka donkili la cogo min na, "nimogoko mandi i ka mogoo min ye, o t'i ladi fen fosi la". Fen miny'ika batakiwkalanbaliya ye Arajo la, o t'an seko ye. An n'olu te baara

Yakuba Jara

kelen na. Fen min y'u bobaliya ye jekabaara kono, o ma ben. Nka, Yakuba a don k'an mi ka batakiw de soro teliya la. Nonce, sigikun were t'an na jekabaara kunna e n'i njogonna jekabaara kalanbagaw kunnafonini ko. I ka bataki bobaliya kun te wariko ye ; i ka bataki sebencogo juguya fana t'a kun ye. An m'a soro folo de. Nka i be yafa an ma, ka d'a kan anw nie bee be kurun kelen de kono, n'o ye kunnafoni lajensenni kurun ye. An bee ka hakilinan y'a seko juman de ye a seyoro la. Yakuba Jara, batakiw ci an ma, i ka "AW" kaw. U ci an ma i ka dugu kokorow kan ; u ci an ma i hakilinantaw bee kan. U be bo jekabaara kono, fo n'an m'a min soro an tege kono. Kana i ka wari fana rotije bataki bilawariko la. U la se MAKOCI ka lasigiden ma, n'o y'awka sekiterikuntigi ye, n'anw togo ye. Siga t'o de lasoroli la an fe.

An b'a jini jekabaara kalangagaw bee fe u ka Yakuba ladege. Ni min y'u tooro jekabaarako la, u k'o bataki ci an ma. O b'a to ko caman be jefo ani ka janabo. Tiga-woron-njogon-ko de fara ka ca !

**Tumani Yalam Sidibe
Jekabaara, Jamana baarada
BP 2043 Bamako (Mali)**